

Kontor, som for øvrigt er blevet lagt paa Bagsiden af Bygningen, ikke ind til Stationspladsen saaledes som Postkontoret, saa at det er ret vanskeligt at finde. For dette giver man nu 5 000 Kr. i Husleje, og dernæst giver man en Telegrafbestyrer 7 000 Kr., hvortil kommer, at det nye Kontor naturligvis kræver nye Kontor-medhjælpere og efterhaanden en ny Embedsstab. Samtidig med, at dette er sket i Charlottenlund, er noget tilsvarende sket i Hellerup, Faaborg og Københavns Lygtekvarter. Jeg ved ikke, om det paa disse Steder er mere nødvendigt end i Charlottenlund, men det er det forhaabentlig. Postmesteren i Københavns Lygtekvarter, der hidtil her besørget dette Arbejde for 500 Kr., bliver nu fritaget for det, men faar 300 Kr., fordi han ikke har mere at bestille med det.

Hvem har nu Ansvaret for det? Ja, det har vi alle sammen, det er vedtaget enstemmigt her i Tinget. Endvidere har det været i Lønningsraadet, men Lønningsraadet har, saa vidt jeg ved, nærmest kun med Fastsættelsen af Lønninger at gøre, saa det kan altsaa sige: Hus forbi, det er ikke os, der skal se paa, om det er nyttigt eller ikke. Det har, saa vidt jeg ved, ogsaa været i Lønningsudvalget, og det har været i Finansudvalget. Her i Rigsdagen har vi jo Normeringsloven til Behandling, men det er en meget vanskelig Lov at se til Bunds i, i hvert Fald kan jeg ikke tage Ansvaret for, hvad der staar i den. Man maa der med Hensyn til Enkeltheder stole paa Udvalgene, og de enkelte Udvalg stoler paa hinanden indbyrdes, og i Fællesskab stoler de paa Administrationen. Og saa bliver Resultatet til sidst det, at der ikke er nogen, der mener at kunne tage Ansvaret. Derved fremkommer saadanne Tilfælde som det i Charlottenlund.

Jeg ved ikke, om der er mange andre Tilfælde af samme Slags, men det kan der jo godt være. Saadant noget er galt, i Særdeleshed da vi skal spare; men selv om vi ikke skulde spare, er det alligevel en gal Ting at gøre saadant noget, som ikke er strengt nødvendigt. Det er aabenbart Telegrafvæsenet, som vil have et fra Postvæsenet adskilt Kontor, men jeg ved ikke, om en Stat af Danmarks Størrelse har Raad til at have alle disse mange adskilte Kontorer, vi maa dog vist besinde os paa, at man arbejder sammen i Fremtiden, som man har gjort det hidtil, saa at Postvæsenet og Telegrafvæsenet har Kontorhold sammen, hvor det er muligt. Det kan ikke

forbavse nogen, at Postbudene ude i dette Kvarter siger: Ja, man afskediger Postbude, men man indretter nye Kontorer med overordnede Embedsmænd. I det hele taget skumles der ikke saa lidt over det, der er sket derude, og det er ikke heldigt.

Naar man altsaa spørger, hvem der har Ansvaret, maa vi sige, at vi har stemt for det alle sammen, det er et Slags Masseansvar, som ikke er noget Ansvar. Og det er dette Masseansvar i vort parlamentariske Liv, som kan blive Parlamentarismens og hele det moderne Samfunds Ruin, og det baade politiske og sociale Ruin. En indisk Politiker, jeg i Genève havde Lejlighed til at tale med om Arbejdsløshedsspørgsmaal og Valutaspørgsmaal — den Slags Ting kan man jo ogsaa tale om dernede — sagde: Naar der nu indenfor Bomuldsindustrien her i Europa findes saa mange arbejdsløse, ligger det i, at vi i Indien under Krigen har bygget Fabrikker, som er lige saa gode som Fabrikkerne i Europa, og der behandler vi nu den Bomuld, som vi før sendte til Europa eller Amerika for at faa den lavet til Bomuldstøj, hvorefter vi jo købte Tøjet tilbage i dyre Domme. Nu omsætter vi altsaa selv vor Produktion. Og medens man saa i Europa har almindelig Valgret, og Arbejderne har lige saa meget at sige som Arbejdsgiverne, og der kan laves Strejker og Lockouter, saa har vi i Indien vort Kastevæsen, og det betyder, at hver enkelt maa være trofast indenfor sin Kaste. Vore Arbejdere ved, at de af Guddommen er sat i den Kaste, hvor de er født, at de ikke kan komme ud af den, og at den eneste Opgave, de har indenfor den, er at være trofaste Arbejdere. Se, derfor har vi en Chance. Den eneste Fordel, I har fremfor os i Kampen for Tilværelsen, er den, at I har et mere hensigtsmæssigt Klima; vort er for varmt, medens jeres udvikler Energi. Men ellers har vi Chancen i Øjeblikket i Kraft af vort Kastevæsen. Den frie Konkurrence og den almindelige Valgret, som I har, vilde være en Ulykke for os. For nogle Tusind Aar siden havde vi ogsaa frie Konkurrence, men vi opdagede, at den frie Konkurrence kun avlede Strugglere Folk, der vilde albu sig frem, og ikke fine Mennesker. Hos os udvikles finere Mennesker, Folk, der er trofaste Arbejdere

Det være nu, som det vil; jeg tror ikke, vil skal bytte med Indien. Men der er dog Grund til at fremhæve, at naar vi sidder og vedtager Love om dette eller hint, holder vi os i Almindelighed til ydre Ting og glemmer, at der kan ligge rent moralske Forhold til Grund for Forholdene, saaledes som f. Eks.